

**UCHWAŁA NR
RADY POWIATU RACIBORSKIEGO**

z dnia 2017 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w latach 2015 - 2016 Programu opieki nad
zabytkami Powiatu Raciborskiego na lata 2013 - 2016**

Na podstawie art. 12 ust. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 814 z późn. zm.) oraz art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1446 z późn. zm.)

**RADA POWIATU RACIBORSKIEGO
uchwala, co następuje**

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji w latach 2015 - 2016 Programu opieki nad zabytkami Powiatu Raciborskiego na lata 2013 - 2016, w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Raciborskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1446 z późn. zm.) nakłada na organy rządowe i samorządowe obowiązek zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych dla ochrony dóbr kultury.

Na podstawie art. 87 w/w ustawy Zarząd Powiatu zobligowany jest do sporządzenia na okres czterech lat Powiatowego Programu Opieki nad Zabytkami. Program przyjmuje Rada Powiatu Raciborskiego, po uzyskaniu opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach. Co 2 lata obowiązkiem ustawowym jest sporządzenie sprawozdania z jego realizacji.

Program opieki nad zabytkami Powiatu Raciborskiego na lata 2013 - 2016 został przyjęty przez Radę Powiatu Raciborskiego Uchwałą Nr XXVI/266/2013 z dnia 29 stycznia 2013 r.

Niniejsze sprawozdanie zostało opracowane w oparciu o materiały Agencji Promocji Ziemi Raciborskiej i Wspierania Przedsiębiorczości na Zamku Piastowskim w Raciborzu, Referatu Promocji i Rozwoju Powiatu oraz Referatu Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w Raciborzu.

Wobec powyższego, w tym stanie prawnym i faktycznym, podjęcie niniejszej uchwały jest celowe i uzasadnione.

**Sprawozdanie z realizacji w latach 2015 – 2016 Programu opieki nad zabytkami
Powiatu Raciborskiego na lata 2013 – 2016.**

Na podstawie art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1446 z późn. zm.) Zarząd Powiatu sporządza na okres czterech lat powiatowy program opieki nad zabytkami. Program przyjmuje Rada Powiatu Raciborskiego, po uzyskaniu opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach. Rada Powiatu Raciborskiego Uchwałą Nr XXVI/266/2013 z dnia 29 stycznia 2013 r. przyjęła Program opieki nad zabytkami Powiatu Raciborskiego na lata 2013 - 2016. Uchwałą Nr XXVI/267/2013 z dnia 29 stycznia 2013 r. Rada Powiatu Raciborskiego przyjęła zasady i tryb udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz sposobu kontroli wykonania zadania. Zarząd Powiatu Raciborskiego Uchwałą Nr 109/566/2013 z dnia 20 marca 2013 r. przyjął wzór wniosku o udzielenie dotacji oraz wzór rozliczenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.

W 2015 r. Uchwałą Nr IX/85/2015 Rady Powiatu Raciborskiego z dnia 23 czerwca 2015 r. zmieniono obowiązujące dotychczas przepisy poprzez rezygnację z określenia sposobu kontroli wykorzystania środków pochodzących z dotacji powiatu, doprecyzowano termin składania wniosków o udzielenie dotacji, zaktualizowano kryteria jakie musi spełniać obiekt zabytkowy, przy którym prace mają zostać sfinansowane z udziałem środków pochodzących z dotacji powiatu, jak również kwestie związane z ubieganiem się przedsiębiorców o dotację. W związku z tym Zarząd Powiatu Raciborskiego podjął Uchwałą Nr 59/255/2015 z dnia 22 grudnia 2015 r. w sprawie przyjęcia wzoru wniosku o udzielenie dotacji oraz wzoru rozliczenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.

W 2016 r. Uchwałą Nr 88/399/2016 Zarządu Powiatu Raciborskiego z dnia 12 lipca 2016 r. na nowo przyjęto wzór wniosku o udzielenie dotacji oraz wzór rozliczenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.

Na podstawie w/w uchwał w budżecie powiatu planowane są corocznie środki finansowe na realizację prac konserwatorskich, restauratorskich lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków.

Program opieki nad zabytkami Powiatu Raciborskiego na lata 2013 - 2016 zakładał:

1. prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i budowlanych przy obiektach zabytkowych nieruchomych będących własnością powiatu, w tym:
 - a) zabezpieczenie i utrzymanie tych obiektów oraz ich otoczenia w jak najlepszym stanie,
 - b) korzystanie z nich w sposób zapewniający trwałe zachowanie ich wartości,
 - c) zapewnienie warunków do naukowego badania i dokumentowania obiektów zabytkowych,
2. udzielanie dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków,
3. ustanawianie przez starostę na wniosek Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków społecznych opiekunów zabytków, w tym:
 - a) cofanie ustanowienia społecznych opiekunów zabytków,
 - b) prowadzenie listy społecznych opiekunów zabytków,
 - c) wydawanie osobom fizycznym legitymacji społecznego opiekuna zabytków,

- d) wydawanie zaświadczeń osobom prawnym lub innym jednostkom organizacyjnym pełniącym funkcję społecznego opiekuna zabytków,
4. wydawanie przez starostę na wniosek Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków decyzji o zabezpieczeniu obiektów zabytkowych zagrożonych zniszczeniem lub uszkodzeniem w formie ustanowienia czasowego zajęcia do czasu usunięcia zagrożenia lub – o ile usunięcie zagrożenia nie jest możliwe – wywłaszczenie tych obiektów na wniosek Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków przez starostę na rzecz Skarbu Państwa lub gminy, na terenie której położony jest ten obiekt,
 5. umieszczanie przez starostę w uzgodnieniu ze Śląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków na obiekcie zabytkowym nieruchomym wpisanym do rejestru zabytków znaku informującego o tym, iż obiekt ten podlega ochronie,
 6. ochrona dziedzictwa archeologicznego,
 7. opracowanie i udostępnianie produktów turystycznych powiatu,
 8. wspieranie na wniosek zainteresowanych podmiotów przedsięwzięć samorządów gminnych związanych z rozwojem infrastruktury turystycznej,
 9. współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz ochrony zasobów kulturowych i przyrodniczych,
 10. upowszechnianie wiedzy o zasobach kulturowych i przyrodniczych powiatu oraz jego walorach turystycznych w mediach.

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1446 z późn. zm.) z realizacji powiatowego programu opieki nad zabytkami, Zarząd Powiatu sporządza co 2 lata sprawozdanie, które przedstawia się Radzie Powiatu. Realizacja w/w programu w latach 2015 – 2016 wyglądała następująco:

Ad. 1.

Zadania zrealizowane w zakresie prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i budowlanych przy obiektach zabytkowych nieruchomych będących własnością powiatu; zabezpieczenie i utrzymanie tych obiektów oraz ich otoczenia w jak najlepszym stanie; korzystanie z nich w sposób zapewniający trwałe zachowanie ich wartości; zapewnienie warunków do naukowego badania i dokumentowania obiektów zabytkowych.

Zadanie pn. „Wykonanie remontu kaplicy Zamku Piastowskiego w Raciborzu”.

Od 2010 r. sukcesywnie przeprowadzano remont kaplicy zamkowej przy Zamku Piastowskim w Raciborzu. Z uwagi na to, iż kaplica zamkowa posiada wysoką wartość historyczną, zadanie prowadzone było pod ścisłym nadzorem konserwatorskim i architektoniczno-badawczym, autorskim i inwestorskim oraz w uzgodnieniu ze Śląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Prace przy obiekcie zakończyły się w czerwcu 2016 r.

W okresie realizacji zadania w latach 2010-2016 poniesiono wydatki w łącznej kwocie 2 716 825,74 zł, w tym przy udziale dotacji:

- a) Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach, w kwocie 489 769,52 zł,
 - b) Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w kwocie 198 380,00 zł,
 - c) Miasta Racibórz na prace na elewacji i dachu kaplicy, w kwocie 351 000,00 zł,
- oraz środków Obywatelskiego Komitetu Odbudowy Zamku Piastowskiego w Raciborzu w kwocie 77 326,71 zł i powiatu raciborskiego w wysokości: 1 600 349,51 zł.

W okresie od 2015 r. do 2016 r. realizacja prac przebiegała następująco:

- a) w ramach kontynuacji realizacji II etapu zadania pn. „*Remont i odtworzenie wnętrza kaplicy na Zamku Piastowskim w Raciborzu*” wykonano prace w zakresie:

- konserwacji sediliów na ścianie północnej, służek i żeber sklepiennych wraz ze zwornikami,
- konserwacji i ekspozycji relikwii wystroju kaplicy dolnej, wątków ceglanych oraz konsol żeber sklepienia i części schodów w grubości ściany wschodniej,
- konserwacji polichromii sklepienia krzyżowo-żebrowego,
- konserwacji elementów chóru muzycznego – dokończenie portalu w ścianie południowej oraz kropielniczki usytuowanej w południowym ościeżu wejścia do kaplicy,
- robót związanych z odtworzeniem dwóch otworów okiennych na ścianie południowej kaplicy do budynku bramnego,
- robót wykończeniowych tynkarskich, malarskich, posadzkowych,
- dostarczenia i montażu przeszklenia części kanału ze szkła klejonego, bezpiecznego, bezbarwnego, hartowanego oraz balustrad wewnętrznych.

Koszt **868 437,32 zł.**

Ponadto wykonano projekt aranżacji wnętrza kaplicy oraz program prac konserwatorskich dla pełnej konserwacji technicznej i estetycznej obrazu św. Tomasza Becketa wraz z ramą oraz figur ołtarzowych do wystroju wnętrza kaplicy Zamku Piastowskiego w Raciborzu.

- b) w 2016 r. wykonano ostatni etap prac związanych z remontem i odtworzeniem wnętrza kaplicy, który polegał na aranżacji wnętrza, w szczególności:
- wykonano pełną konserwację techniczną i estetyczną oraz montaż obrazu św. Tomasza Becketa wraz z ramą i figur ołtarzowych oraz zabudowę w ścianie południowej tabernakulum – koszt **79 295,00 zł,**
 - wykonano wyposażenie prezbiterium (stół ołtarzowy, mównica, krzesła dla celebransów, stolik pod naczynia liturgiczne, ławki przenośne bez oparcia) i zakrystii (szafy i stół) – koszt **45 756,00 zł,**
 - wykonano prace konserwatorskie oryginalnych ławek – koszt **66 174,00 zł.**

Ad 2.

Udzielanie dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków.

2015 rok

Na podstawie Uchwały Rady Powiatu Raciborskiego Nr VIII/66/2015 z dnia 27 maja 2015 r. udzielono dotacji w kwocie 25 000,00 zł Rzymskokatolickiej Parafii pw. św. Augustyna w Borucinie na realizację zadania pn.: „Remont południowej części elewacji zewnętrznej zabytkowego kościoła pw. św. Augustyna w Borucinie”.

Zadanie zostało rozliczone prawidłowo.

2016 rok

Na podstawie Uchwały Rady Powiatu Raciborskiego Nr XVII/166/2016 z dnia 29 marca 2016 r. udzielono dotacji w kwocie 25 000,00 zł Rzymskokatolickiej Parafii pw. św. Wita, Modesta i Krescencji w Pietrowicach Wielkich na realizację zadania pn.: „Wyposażenie w instalację, ppoż., antywłamaniową i monitoring zabytkowego kościoła pw. Św. Krzyża w Pietrowicach Wielkich”

Zadanie zostało rozliczone prawidłowo.

Ad. 6

Ochrona dziedzictwa archeologicznego.

W latach 2015-2016 Starostwo Powiatowe w Raciborzu łącznie wydało **19 pozwoleń** na wykonanie prac budowlanych w obszarach stanowisk archeologicznych objętych ochroną przez wpis do ewidencji Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach.

W 2015 r. wydano 7 pozwoleń w Gminie Pietrowice Wielkie, 3 pozwolenia w Gminie Rudnik, 1 pozwolenie w Gminie Kornowac oraz 1 pozwolenie w Gminie Krzyżanowice.

W 2016 r. wydano 4 pozwolenia w Gminie Pietrowice Wielkie, 2 pozwolenia w Gminie Rudnik oraz 1 pozwolenie w Gminie Krzyżanowice.

Ad. 7

Opracowanie i udostępnianie produktów turystycznych powiatu.

W latach 2015 – 2016 Starostwo Powiatowe w Raciborzu nabyło następujące pozycje promujące Zamek Piastowski w Raciborzu:

- 1) książka „Kaplica zamkowa w Raciborzu. Perła gotyku i pomnik dziejowy”,
- 2) książka „Klasztor Cystersów w Rudach”,
- 3) książka „Zabytki powiatu raciborskiego”,
- 4) książka „Sekrety Cystersów”,
- 5) książka „Tajemnice ziemi raciborskiej”,
- 6) książka „Racibórz sentymentalny”,
- 7) książka „Dzieje Raciborza i jego dzielnic”,
- 8) książka „Legendy i podania ziemi raciborskiej”,
- 9) książka „Dawny powiat raciborski – suplement”,
- 10) książka „Zamki i pałace Bramy Morawskiej”,
- 11) książka „Racibórz nieznany”,
- 12) książka „Racibórz na starej fotografii”,
- 13) książka „Rudy na starej fotografii”,
- 14) książka „Ostatni władca Górnego Śląska”,
- 15) książka „Najstarsze widoki miasta Raciborza”,
- 16) książka „Zamki i pałace woj. Śląskiego”,
- 17) książka „Kolej Górną Śląską na starej fotografii”,
- 18) książka „Zamki i pałace Śląska z lotu ptaka”,
- 19) książka „Zamki, pałace i dwory w Polsce”,
- 20) folder „Kaplica zamkowa w Raciborzu”,
- 21) folder „Zamek w Raciborzu” - miks 5 - językowy,
- 22) mapa „Zamki Polski”,
- 23) mapa „Powiat raciborski dla aktywnych - wodoodporna”,
- 24) mapa „Powiat raciborski dla aktywnych”,
- 25) akwarela „Kaplica zamkowa” - autor Mariusz Mrozek,
- 26) akwarela „Zamek w Tworkowie” - autor Wiesław Grąziowski,
- 27) znaczek turystyczny „Zamek Piastowski w Raciborzu”,
- 28) płyta DVD „Gotycka perła” - miks 4 - językowy.

Ad. 10

Upowszechnianie wiedzy o zasobach kulturowych i przyrodniczych powiatu oraz jego walorach turystycznych w mediach.

W latach 2015 – 2016 Starostwo Powiatowe w Raciborzu nabyło następujące pozycje promujące kulturę i przyrodę powiatu:

- 1) książka „Niezwykłości przyrody powiatu raciborskiego i okolic”

- 2) książka „Rzemieśnicza firma rodziną silna”,
- 3) folder „Informator turystyczny po Subregionie Zachodnim”,
- 4) folder „Skarby lasów rudzkich”,
- 5) mapa „Polska z kodami pocztowymi” ,
- 6) mapa „Piwa i browary w Polsce”,
- 7) mapa „Śląskie Szlaki Tematyczne”,
- 8) mapa „Województwo Opolskie. Atrakcje Turystyczne”,
- 9) mapa „Subregion Zachodni”,
- 10) mapa „Gliwice dla aktywnych”,
- 11) mapa „Polska - mapa samochodowa turystyczna”,
- 12) mapa „Czechy”,
- 13) akwarele - autor Wiesław Grąziowski.

Na stronie internetowej powiatu raciborskiego pod adresem <http://www.powiatraciborski.pl/turystyka/zabytki.html> znajduje się wykaz obiektów zabytkowych z terenu powiatu raciborskiego, wpisanych do ewidencji prowadzonej przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach.

W okresie sprawozdawczym nie podjęto działań w niżej wymienionych zadaniach przewidzianych do realizacji w Programie opieki nad zabytkami Powiatu Raciborskiego na lata 2013 – 2016:

1. ustanawianie przez starostę na wniosek Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków społecznych opiekunów zabytków z uwagi na brak wniosków,
2. wydawanie przez starostę na wniosek Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków decyzji o zabezpieczeniu obiektów zabytkowych zagrożonych zniszczeniem lub uszkodzeniem z uwagi na brak wniosków,
3. umieszczanie przez starostę w uzgodnieniu ze Śląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków na obiekcie zabytkowym nieruchomym wpisanym do rejestru zabytków znaku informującego o tym, iż obiekt ten podlega ochronie z uwagi na brak wniosków,
4. wspieranie na wniosek zainteresowanych podmiotów przedsięwzięć samorządów gminnych związanych z rozwojem infrastruktury turystycznej z uwagi na brak wniosków,
5. współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz ochrony zasobów kulturowych i przyrodniczych z uwagi na brak wniosków ze strony tychże instytucji.

KIEROWNIK REFERATU PROMOCJI I ROZWOJU POWIATU

Karolina Kunicka